EGE UNIVERSITY

COMPUTER ENGINEERING

ONTOLOGY DEVELOPMENT FOR HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

Project Developers

- ⇒ 05130000216 Dilşen YILDAR
- $\Rightarrow$ 05130000275 Eray HAVAYLAR

Proje için İnsan Kaynakları Yönetimi (İKY) kavramları içeren bir ontoloji geliştirmeyi amaçlıyoruz: İş portallarında staj arama için bir arama motoru.

İKY veya daha özel olarak yetkinlik yönetimi, bir organizasyonun en önemli kaynağı olan personelinin bilgisi ve becerileri nedeniyle bilgi yönetiminin önemli bir fonksiyonudur. İK yönetiminde işe alım süreci önemli bir bölümdür. Biz projemizde şirketlerin kendilerine en uygun adayı bulmaları ve staj arayan bir kişinin kendisine en uygun staj yerini bulmasını sağlamaya yönelik bir çalışma yapmayı hedefliyoruz.

Scope: Bilişim, Staj, Zorunlu Staj, Programlama Dilleri, Microsoft bünyesindeki diller ve teknolojiler

Step 1: Competency questions

- 1. Adayın iş gereksinimleri ve yeterlilik profilleri nelerdir?
- 2. Adayın kişisel nitelikleri nelerdir?(Behavioral Competencies)
- 3. Adayın bilgileri ve yetenekleri nelerdir?(Functional Competencies)
- 4. Aday için staj zorunlu mu?
- 5. Aday Microsoft bünyesindeki dillerin ne kadarını biliyor?
- 6. Aday Microsoft programlama dillerinden hangilerini biliyor?
- 7. Aday Microsoft programlarından hangilerini biliyor?
- 8. Aday Microsoft IDE ve araçlarından hangilerini biliyor ve kullanıyor?
- 9. Aday bildiği dillerin yüzde kaçına hakim?(Orta seviye ve üstü olanlar)
- 10. Bu diller hangi üniversitelerde ders olarak verilir?
- 11. Aday kaç tane yabancı dil konuşabiliyor?
- 12. Adayın bildiği yabancı diller ile ilgili sertifikası var mı?
- 13. Bilişimde hangi sertifika eğitimleri alınır?(Profilini doldurmak isteyen kişinin ne yapmam gerekiyor sorusuna cevap gibi)
- 14. Benzer Microsoft dillerini kullanan şirketler hangileridir?
- 15. Aynı iş modelini uygulayan şirketler hangileridir?
- 16. Aynı bölümden mezun olan kişiler nerelerde çalışıyorlar?
- 17. Aday şirket çalışanlarına uygun mu?(Alkol, sigara kullanımı gibi)
- 18. Adayın dahil olduğu projelerde Microsoft dillerinden hangileri kullanılmıştır?
- 19. Adayın çalışmak istediği departman nedir?
- 20. Adayın başvurduğu şirket hangi departmanlara sahiptir?

Step 2: Consider reusing existing ontologies

- 1. http://www.ec.tuwien.ac.at/~dorn/Papers/ICKM2007.pdf : İlk üç soru için bu makaleden faydalanarak yol almaya başladık.
- 2. http://mayor2.dia.fi.upm.es/oeg-upm/index.php/en/ontologies/99-hrmontology/: Çok geniş bir IK Ontolojisi var. Burdan faydalanarak scope'u daralttık.
- 3. http://www.starlab.vub.ac.be/staff/mustafa/ontocontent06/aschmidt_HRDOntology_OntoContent06.pdf : Adayın yabancı dil bilgisi ile ilgili soruları bu kaynaktan faydalanarak eklemeyi tercih ettik.
- 4. http://xmlns.com/foaf/spec/#term_homepage : Adayın kişisel bilgilerini tutmak için faydalanabileceğimiz FOAF ontolojisini inceledik ve ontolojimize import ettik.
- 5. https://msdn.microsoft.com/en-us/library/aa292164(v=vs.71).aspx : Microsoft dilleri hangileri, aday bunların ne kadarını biliyor gibi sorulara cevap verebilmek için Microsoft'un sitesinden faydalandık.
- 6. mp;campaign=o~msft~devprogram~header : Microsoft dillerine ve araçlarını araştırabilmek için bu linkten faydalandık.
- 7. https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, https://hockeyapp.net, <a href="https://hockeyapp.net">https
- 8. http://protege.stanford.edu/conference/2009/slides/SWRL2009ProtegeConference.ge.pdf SWRL kurallarımızı yazarken faydalandığımız bir kaynak.
- 9. https://www.youtube.com/watch?v=2aJudF8AnBI&list=PLD8uCWff9n-EG4KK2OAiPRSCPgNJXf49j&index=4 ve http://mowl-power.cs.man.ac.uk/protegeowltutorial/resources/ProtegeOWLTutorialP4 v1 3. pdf 'dan class hierarchy, object ve data property, individuallarımızı yazarken yararlandık.
- 10. SWRL Kurallarını yazarken faydalandığımız birkaç kaynak:
   https://dior.ics.muni.cz/~makub/owl/#swrl,
   https://stackoverflow.com/questions/21540839/swrl-rules-dont-infer-new-object-and-data-property-assertions, https://protege.stanford.edu/conference/2009/slides/SWRL2009ProtegeConference.pdf
- 11. Sorgularımızı yazarken yararlandığımız kaynaklar : Semantic Web for the Working Ontologist Dean Allemang, James Hendler 2008, https://www.w3.org/2009/Talks/0615-qbe/

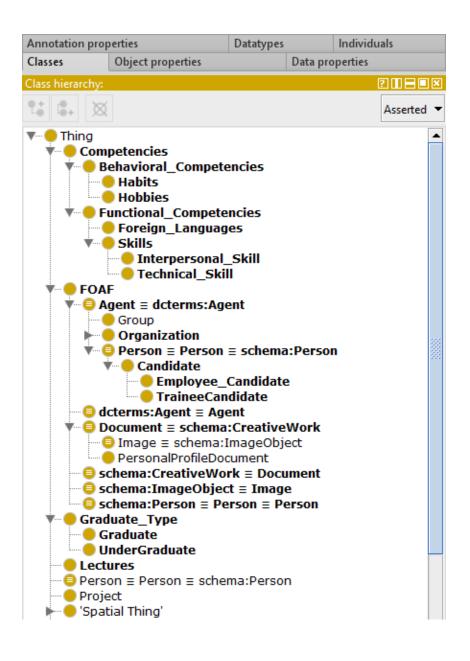
Step 3: Enumerate important terms in the ontology

- & Aday
- & İş gereksinimi
- & Şirketler
- & Departmanlar
- & Profil
- & Yeterlilik profilleri
- & Kişisel nitelik
- & Bilgi
- & Yetenek
- & Staj
- & Zorunlu staj
- & Stajyer
- & Teknolojiler
- & Programlama dilleri
- & Microsoft Teknolojileri
- & Microsoft Programlama Dilleri
- Visual C# .NET
- & ASP.NET
- **Visual C++** .NET
- Visual Basic .NET
- & Transact-SQL
- & Extensible Markup Language (XML)
- & Scripting Languages
- & VBScript
- & JScript
- & JScript .NET
- & Visual J++
- Simple Object Access Protocol(SOAP)
- & IDEs
- & Visual Studio Community
- & Visual Studio Code
- & Visual Studio Mac
- & Visual Studio Team Service
- & Azure
- & Xamarin
- **k** Tools

- Microsoft R Server
- & Microsoft SQL Server
- & Azure App Service
- & Application Insights
- & Hockey App
- Universal Windows Platform VM
- **Bilmek**
- & Yüzde
- & Üniversite
- & Ders vermek,
- & Yabancı dil bilgisi
- & Konuşmak
- & Sertifikalar
- & Sertifika eğitimi
- & Almak
- & Mezun
- & Bölüm
- & Çalışmak
- & Alışkanlık
- **k** Hobi
- & Proje
- & Dahil olmak
- & Kullanmak
- & Başvurmak.
- & Çalışmak ister.

Step 4: Define the classes and the class hierarchy

Sınıflarımızı ve gerekli altsınıflarımızı oluştururken top-down geliştirme sürecini uyguladık. Daha anlaşılır ve doğru olması açısından bu yöntemi kullanmayı daha uygun bulduk. Aşağıda ontolojimizin bir görüntüsü bulunmaktadır. Varolan FOAF (Friend-of-a-Friend) ontolojisini import ederek kendi ontolojimize uygun sınıflar oluşturup genişlettik.

Step 5: Define the properties of classes—slots

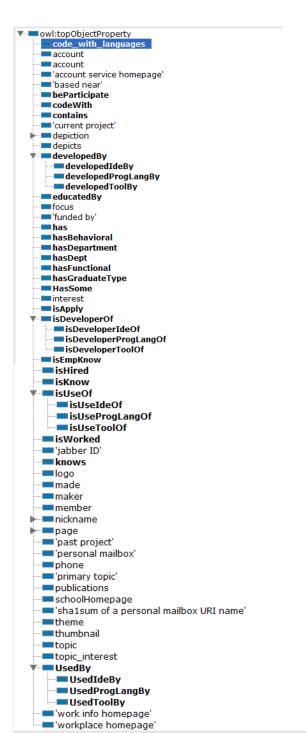
Sınıflarımız için belirlediğimiz object property'lerimiz ve data property'lerimiz aşağıda görüntülenmektedir. Object property'lerimizin domain ve range'lerine ait birkaç örnek de bulunmaktadır. Object property'lerimizden birkaçını açıklayacak olursak;

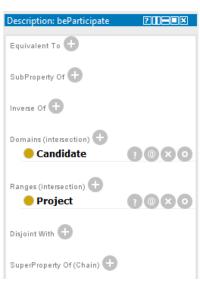
beParticipate: Candidate beParticipate Project. (Person1 beParticipate .NET_Project1)

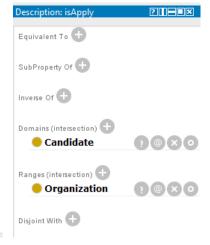
codeWith: Project codeWith Programming_Languages (.NET_Project1 codeWith ASP.NET)

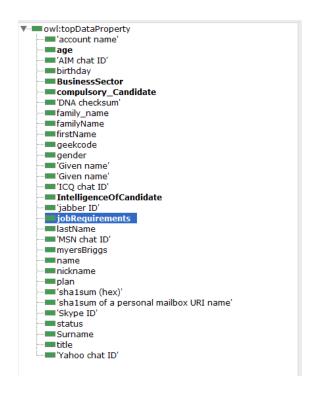
code_with_language: beParticipate and codeWith Subproperty of this object property.
Candidate beParticipate Project, Project codeWith Programming_Languages ->
Candidate code_with_language Programming_Languages (Person1 beParticipate
.NET_Project1. .NET_Project1 codeWith ASP.NET -> Person1 code_with_language
ASP.NET) ***(by rule)

developedBy: IDEs, Tools, Programming_Languages developedBy Organization. ***(inverseOf isDeveloperOf) bu şekilde gerçekleştirilir.

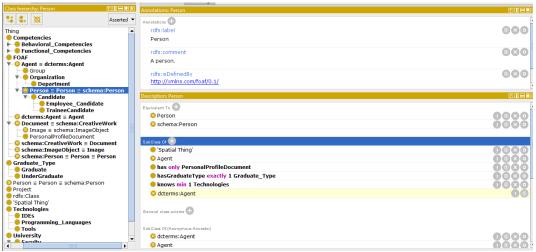

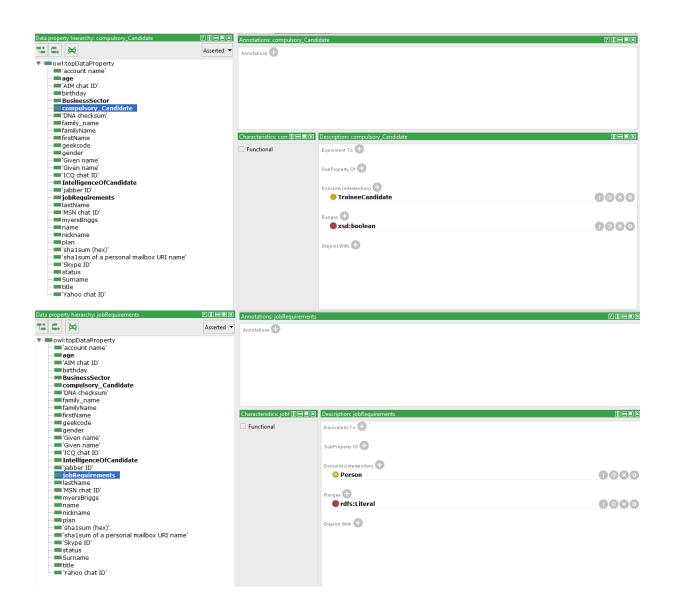

Step 6: Define the facets of the slots

Person sınıfımız için bir mezun olup olmama durumu belirlememiz gerekmektedir, çünkü ontolojimiz stajyerlik üzerine olduğu için adayımızın henüz üniversiteden mezun olmamış olması gerekiyor. hasGraduateType object property ile yalnızca 1 graduate_type olabilir şeklinde belirtiyoruz.

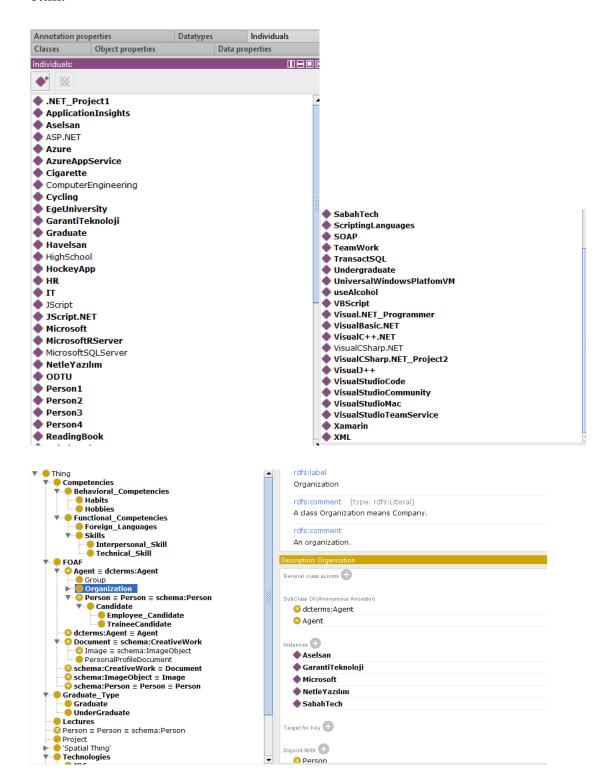
Person'ın en az 1 teknoloji bilmesi durumunun cardinality'sini belirledik, bir şirkete başvururken herhangi bir programlama dilinin bilinmesi ayrıcalık olabilmektedir. Şirketler kendilerine uygun adayı da bu şekilde daha kolay bulabilir. Örneğin, ontolojimizde Microsoft dillerini bilen stajyerler Java kullanan bir şirkete başvururken Java bilmiyorsa o şirkete girme ihtimali Java bilen adaylara göre daha az olacaktır.

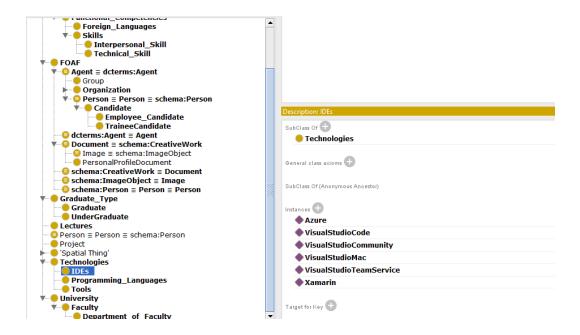

Step 7: Create instances

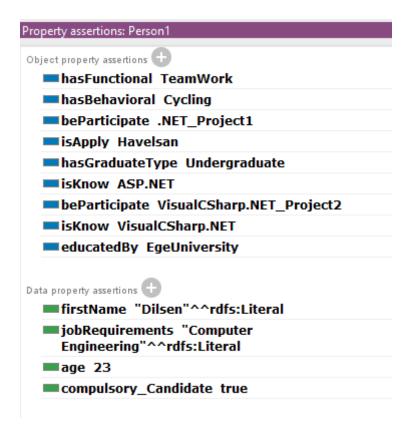
Ontolojimize individuals ekleyerek gerekli sınıflara instances olarak entegre ettik.

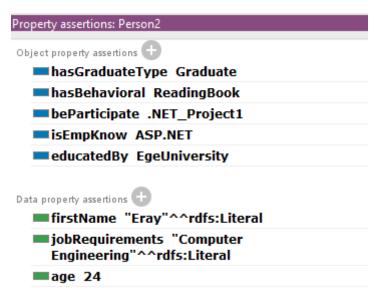

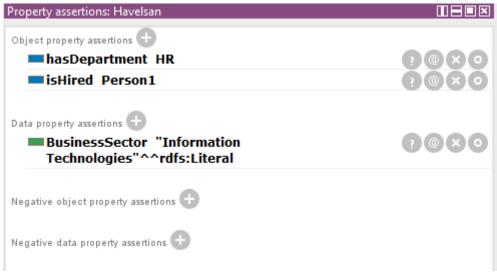

Property assertions: Individual

Bazı individuallarımıza eklediğimiz property assertionlarımız aşağıdaki gibidir:

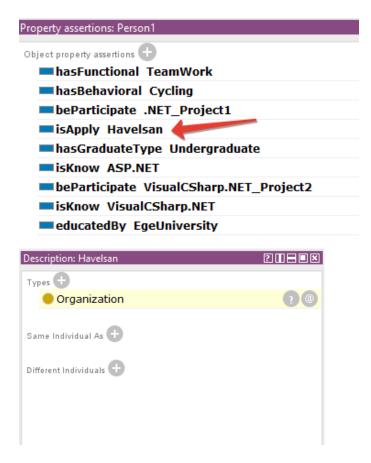
Step 8: Rules

Active	Active Ontology Entities Individuals by class DL Query OntoGraf SWRLTab SQWRLTab SPARQL Query					
	Name	Rule				
~	Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)				
✓	Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)				
~	Rule3	Project(?x) ^ codeWith(?x, ?prolang) -> Programming_Languages(?prolang)				
✓	Rule4	University(?uni) ^ hasDept(?uni, ?deptFac) -> Department_of_Faculty(?deptFac)				
✓	Rule5	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?c) ^ Organization(?c) ^ isHired(?w, ?p) -> isWorked(?p, ?w)				
✓	Rule6	Person(?p) ^ age(?p, ?y) ^ swrlb:lessThan(?y, 18) ^ educatedBy(?p, ?uni) ^ University(?uni) -> IntelligenceOfCandidate(?p, "highIntelligence")				

Rule 1 and its output:

Name		Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)	

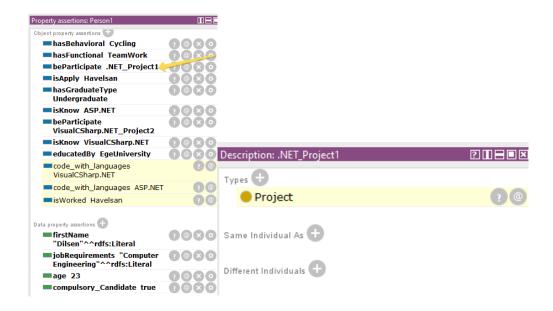
Person1 isApply Havelsan, so Havelsan is an Organization.

Rule 2 and its output:

Name	Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)
Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)

Person1 beParticipate .NET_Project, so .NET_Project is an Project.

Rule 3 and its output:

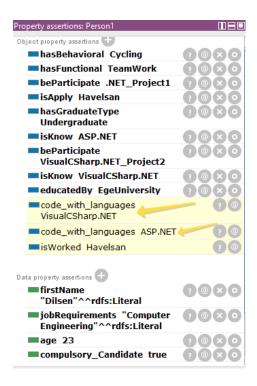
Name	Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)
Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)
Rule3	Project(?x) ^ codeWith(?x, ?prolang) -> Programming_Languages(?prolang)

.NET_Project codeWith ASP.NET, so ASP.NET is a Programming_Languages

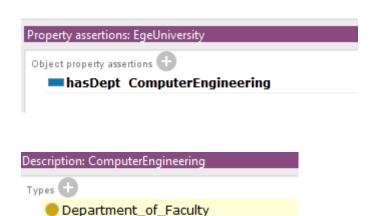
Rule2 ve Rule3'te yazdığımız code_with_languages'in subproperty'lerinden dolayı aşağıda ok ile gösterdiğimiz çıktı da Person1 için gelir.

Rule 4 and its output:

Name	Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)
Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)
Rule3	Project(?x) ^ codeWith(?x, ?prolang) -> Programming_Languages(?prolang)
Rule4	University(?uni) ^ hasDept(?uni, ?deptFac) -> Department_of_Faculty(?deptFac)

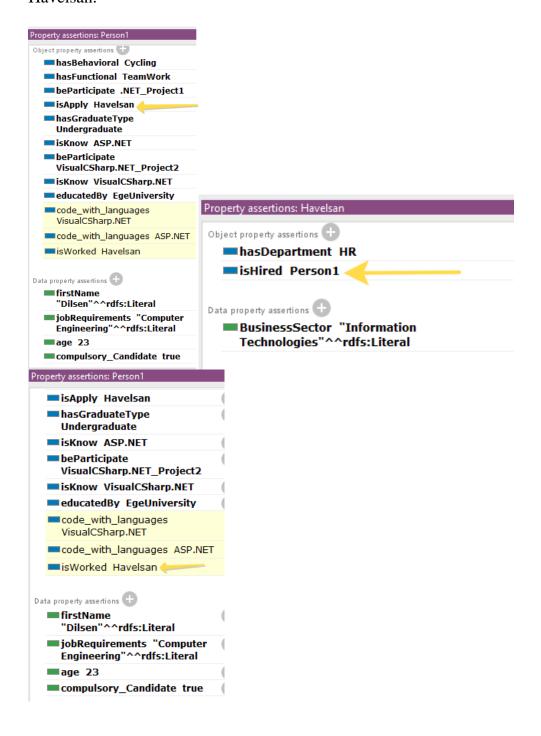
EgeUniversity hasDept ComputerEngineering, so ComputerEngineering is a Department_of_Faculty.

Rule 5 and its output:

Name	Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)
Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)
Rule3	Project(?x) ^ codeWith(?x, ?prolang) -> Programming_Languages(?prolang)
Rule4	University(?uni) ^ hasDept(?uni, ?deptFac) -> Department_of_Faculty(?deptFac)
Rule5	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?c) ^ Organization(?c) ^ isHired(?w, ?p) -> isWorked(?p, ?w)

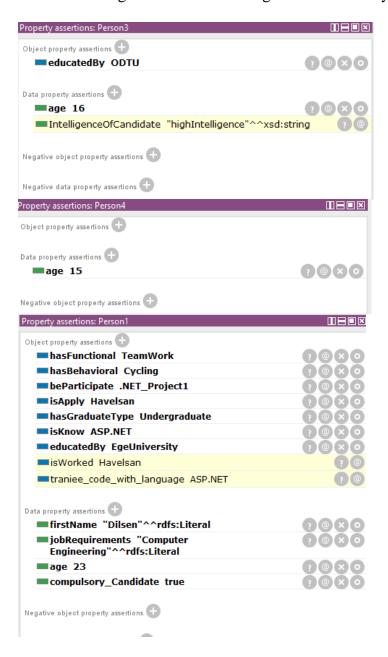
Person1 isApply Havelsan and Havelsan isHired Person1, so Person1 isWorked Havelsan.

Rule 6 and its output:

Name	Rule
Rule1	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?company) -> Organization(?company)
Rule2	TraineeCandidate(?trC) ^ beParticipate(?trC, ?project) -> Project(?project)
Rule3	Project(?x) ^ codeWith(?x, ?prolang) -> Programming_Languages(?prolang)
Rule4	University(?uni) ^ hasDept(?uni, ?deptFac) -> Department_of_Faculty(?deptFac)
Rule5	Candidate(?p) ^ isApply(?p, ?c) ^ Organization(?c) ^ isHired(?w, ?p) -> isWorked(?p, ?w)
Rule6	Person(?p) ^ age(?p, ?y) ^ swrlb:lessThan(?y, 18) ^ educatedBy(?p, ?uni) ^ University(?uni) -> IntelligenceOfCandidate(?p, "highIntelligence")

Person3 hasAges lessThan 18 and goes to University, so Person3 is "highIntelligence"

Step 9: Queries

PREFIX hrOnt: http://www.semanticweb.org/dlsn6/ontologies/2017/4/untitled-

ontology-37#>

PREFIX foaf: http://xmlns.com/foaf/0.1/

Query 1-

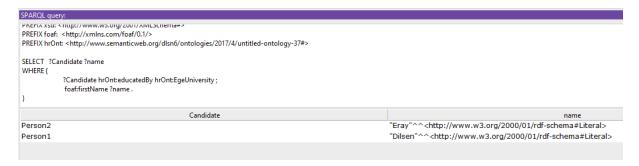
→ Ege Universitesinde eğitim görenlerin isimleri

SELECT ?Candidate ?name

WHERE {?Candidate hrOnt:educatedBy hrOnt:EgeUniversity

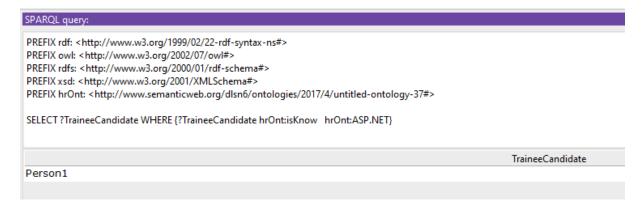
foaf:firstName?name.

}

→ ASP.NET bilen stajyer adayları

SELECT ?TraineeCandidate WHERE { ?TraineeCandidate hrOnt:isKnow hrOnt:ASP.NET}

Query 2-

→ Ege Üniversitesinde okuyan bir stajyer adayının başvurduğu şirketler

```
SELECT ?company WHERE {
```

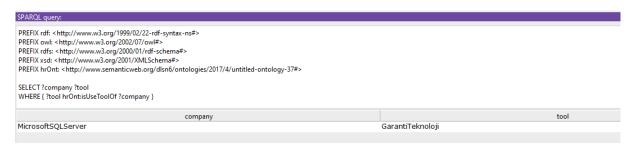
?traineeCandidate hrOnt:isApply ?company .

?traineeCandidate hrOnt:educatedBy hrOnt:EgeUniversity .

→ Şirketler ve kullanılan tool'lar

SELECT ?company ?tool

WHERE { ?tool hrOnt:isUseToolOf ?company }

Query 3-

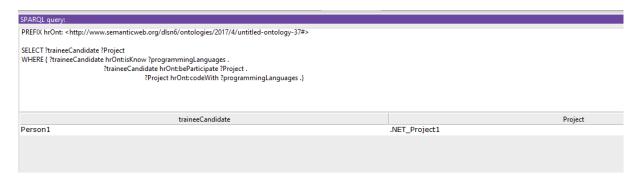
→ Bildiği dillerde kodlama yapılan projelerde bulunan kişiler

SELECT ?traineeCandidate ?Project

WHERE { ?traineeCandidate hrOnt:isKnow ?programmingLanguages .

?traineeCandidate hrOnt:beParticipate ?Project .

?Project hrOnt:codeWith ?programmingLanguages .}

Query 4-

→ Person1'in projelerinde kullanılan dil çeşitleri

SELECT DISTINCT ?programmingLanguages

WHERE { hrOnt:Person1 hrOnt:beParticipate ?Project .

?Project hrOnt:codeWith ?programmingLanguages . }

```
SPARQL query:

PREFIX rdf: <http://www.w3.org/1999/02/22-rdf-syntax-ns#>
PREFIX owl: <http://www.w3.org/2002/07/owl#>
PREFIX rdfs: <http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#>
PREFIX xsd: <http://www.w3.org/2001/XMLSchema#>
PREFIX hrOnt: <http://www.ws.emanticweb.org/dlsn6/ontologies/2017/4/untitled-ontology-37#>

SELECT DISTINCT ?programmingLanguages
WHERE { hrOnt:Person1 hrOnt:beParticipate ?Project .
?Project hrOnt:codeWith ?programmingLanguages .}

ASP.NET
VisualCSharp.NET
```

Query 5-

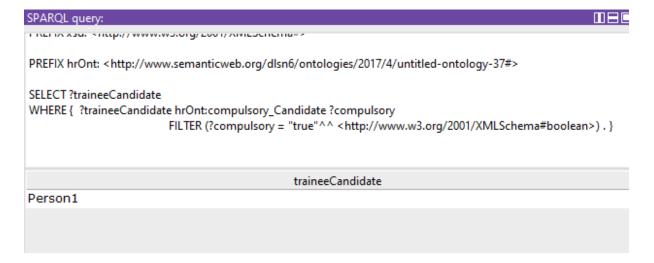
→ Zorunlu stajı olanlar

SELECT ?traineeCandidate

WHERE { ?traineeCandidate hrOnt:compulsory_Candidate ?compulsory

FILTER (?compulsory = "true"^^

http://www.w3.org/2001/XMLSchema#boolean). }

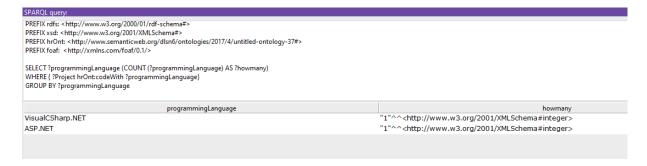
Query 6-

→ Proje dil dağılımı

SELECT ?programmingLanguage (COUNT (?programmingLanguage) AS ?howmany)

WHERE { ?Project hrOnt:codeWith ?programmingLanguage}

GROUP BY ?programmingLanguage

Query 7:

→ Candidatelerden en küçük yaşa sahip ve projelerde kodlamış olanın ismi ve yaşı

```
SELECT DISTINCT ?person ?name ?ages

WHERE { ?person foaf:firstName ?name;

foaf:age ?ages;

hrOnt:beParticipate ?Project.
}

ORDER BY ?ages

LIMIT 1
```


ONTOGRAF:

Ontolojimize ait ontograf'ı Protege 5.2 ile Ontograf tab'ını kullanarak oluşturduk. Sınıflar arasındaki kesikli oklar, domain veya range'i oldukları object property'leri göstermektedir. Örnek olarak; TraineeCandidate isApply Organization veya Organization isHired Candidate şeklinde görülmektedir.

